संजय गांधी निराधार अनुदान योजना

उद्देश्य - राज्यात निराधार वृध्द व्यक्ति, अंध, अपंग, शारीरिक, मानसिक आजाराने रोगग्रस्त व्यक्ति व निराधार विधवांना अर्थसहाय्य देण्याच्या मूळ हेतूने संजय गांधी निराधार आर्थिक दुर्बलांसाठी अनुदान योजना सन १९८० पासून राबविण्यात येत आहे.

१)	पात्रता	:-	१) वय - ६५ वर्षापेक्षा कमी असावे. २) उत्पन्न- प्रतिवर्षी रुपये २१,०००/- पर्यंत असावे. ३) .अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबधिर, कर्णबधिर, मतिमंद इत्यादी प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. ४) क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वजनिक आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वत:च्या चरितार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष ५) निराधार स्त्री/ पुरुष /तृतीयपंथी / निराधार विधवा, घटस्फोट प्रक्रियेतील व घटस्फोट झालेल्या परंतु पोटगी न मिळणाऱ्या किंवा या योजनेखाली विहित केलेल्या उत्पन्न मर्यादेपेक्षा कमी पोटगी मिळणाऱ्या महिला, परित्यक्त्या, देवदासी, अत्याचारित महिला व वेश्या व्यवसायातून मुक्त केलेल्या महिला. ६) आत्महत्या केलेल्या शेतकऱ्यांच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न या योजनेखालील विहित उत्पन्ना पेक्षा कमी असल्यास ते कुटूंब ७) अनाथमुले १८ वर्षाखालील ८) किमान १५ वर्षापासून महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असणे आवश्यक आहे.
२)	आवश्यक कागदपत्रे	:-	(खालील तक्त्याप्रमाणे)
३)	आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन		१) एक व्यक्ती निराधार कुटूंबाला ६००/- प्रतिमहा. एकापेक्षा जास्त लाभार्थी निराधार कुटूंबाला रुपये ९००/- प्रतिमहा देण्यात येते. २) संजय गांधी निराधारा अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षांचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या अधिन राहून सामावून घेतले जाईल.
४)	कार्यपध्दती	:-	अर्ज:- अर्जदार→ तलाठयांकडे→ तलाठी→ तहसिलदार/ तहसिलकार्यालय कडे → संगायो समिती समोर प्रत्येक तिमाहीस निर्णयासाठी ठेवावी.

२) आवश्यक कागदपत्रे :-

१) वयाचा दाखला	१) ग्रामपंचायतीच्या/नगरपालिकेच्या/महानगरपालिकेच्या जन्मनोंद वहीतील उताऱ्याची साक्षांकित प्रत किंवा शाळा सोडल्याचा दाखला. किंवा २) शिक्षापत्रिकेमध्ये अथवा निवडणूक मतदार यादीत नमूद केलेल्या वयाचा उतारा. किंवा ३) ग्रामीण/नागरी रुग्णालयाच्या वैद्यकिय अधिक्षक यांचा किंवा त्यापेक्षा वरील दर्जाच्या शासकीय वैद्यकिय अधिकाऱ्याने दिलेला वयाचा दाखला.
२)उत्पन्नाचा दाखला	१) तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला (अर्जदाकडून रु . ५/- च्या (Court Fee Stamp) वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार किंवा २) दारिद्ररेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटुंबाचा समावेश असल्याबद्दलचा सांक्षाकित उतारा.
३) रहिवाशी दाखला	१) ग्रामसेवक / तळाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला. किंवा २) कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राहय धरण्यात येईल.
४) अपंगाचे प्रमाणपत्र	१) अस्थिव्यंग, अंध, मुकबधिर, कर्णबधिर, मतिमंद यांचे अपंगत्वाबाबत अपंग व्यक्ती अधिनियम १९९५ मधील तरतूदीप्रमाणे जिल्हा शल्यचिकित्सक (सिव्हील सर्जन) यांचे प्रमाणपत्र
५) असमर्थतेचा / रोगाचा दाखला	जिल्हा शल्यचिकित्सक (सिव्हील सर्जन) यांचे प्रमाणपत्र , शासकिय रुग्णालयाचे वैद्यकिय अधिक्षक यांनी दिलेला दाखलला.
६) कोणत्याही सरकारी किंवा निमसरकारी किंवा शासन अनुदानित निवासगृहाचा आंतरवासी नसल्याबाबतचा दाखला	१) तहसिलदार किंवा ग्रामसेवक/तलाठी यांच्या शिफारशीवरुन दिलेला दाखला व महिला व बाल कल्याण अधिकारी यांनी दिलेला दाखला.
७) अनाथ असल्याचा दाखला	१) ग्रामसेवक / मुख्याधिकारी / प्रभाग अधिकारी यांनी दिलेला व गटविकास अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना यांनी सांक्षाकित केलेला दाखला.